

Alison
Espach

Hääväkeä

Alison Espach

Hääväkeä

Suomentanut Tuulia Tipa

BAZAR

Ensimmäinen painos
Bazar Kustannus
www.bazarkustannus.fi

Suomentanut Tuulia Tipa
Englanninkielinen alkuteos *The Wedding People*
Copyright © 2024 by Alison Espach

s. 7, 142 ja 238: Virginia Woolf: Mrs. Dalloway
(suom. Kyllikki Hämäläinen)
s. 62: T. S. Eliot: Autio maa (suom. Juha Silvo)
s. 73: Walt Whitman: Ruohoa: Runoja (suom. Arvo Turtiainen)
s. 261: Edith Wharton: Säätynsä uhri (suom. Armas Hämäläinen)

Bazar Kustannus on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä
Lönnrotinkatu 18 A, 00120 Helsinki

ISBN 978-952-403-920-8
Taitto Jukka Iivarinen / Taittopalvelu Vitale
Painettu EU:ssa

Tuoteturvallisuuteen liittyvät tiedustelut:
tuotevastuu@bazarkustannus.fi

Omistettu kaikille tuntemattomille,
jotka toivat synkkään hetkeen taikaa

Se oli hirmuista, hän huudahti, hirveätä, hirveätä!
Kaikesta huolimatta aurinko paistoi kuumasti. Kaikesta
huolimatta ihminen kesti.

Ja elämällä oli taipumus edetä, ihminen oppi elämään
päivän kerrallaan.

Virginia Woolf: *Mrs. Dalloway* (suom. Kyllikki Hämäläinen)

TIISTAI

Avajaiset

HOTELLI NÄYTTÄÄ TÄSMÄLLEEN sellaiselta kuin Phoebe toivoikin. Se jököttää kallionharjalla kuin ylväs koira-vanhus, joka kärsivällisenä odottaa hänen saapumistaan. Vaikka hotellin taakse ei näe, Phoebe tietää meren olevan siellä, aivan kuten hän kotipihaan ajaessaan saattoi aistia, että aviomies oli työhuoneessaan naputtelemassa käsi-kirjoitustaan.

Rakkaus kulki näkymättömänä lankana aina heidän välillään.

Phoebe nousee taksista. Viininpunaiseen pukuun son-nustautunut mies lähestyy häntä niin vakavaimmeisenä, että tuntuu kuin hetken koreografia olisi laadittu aikapäiviä sitten. Tilanne saa Phoben varmaksi siitä, että päätös on oikea.

”Iltaa”, mies sanoo. ”Tervetuloa Cornwall Inniin. Voin-ko ottaa tavaranne?”

”Ei minulla ole mitään”, Phoebe vastaa.

Lähdön hetkellä St. Louisissa oli tuntunut tärkeältä jättää kaikki taakse – mies, talo, tavarat. Oli aika siirtyä eteenpäin, niinhän he olivat yhdessä viime vuonna avioero-käsittelyn päätteeksi sopineet. Keskustelun lopullisuus oli saanut Phoben typtyneeksi, se kuinka hänen miehensä oli sanonut ”no niin, pärjäilehän sitten” kuin hyvät päivänjatkot toivottava postinkantaja. Sen jälkeen Phoebe ei ollut kyennyt mihinkään, ei muuhun kuin kömpi-mään sänkyyn ja juomaan gin toniceja ja kuuntelemaan

jääkaapin jääpalanvalmistusääniä. Ei missään voinut tietysti käydäkään. Elettiin koronasulkuaikaa, eikä Phoebe lähtenyt kotoaan muutoin kuin ostamaan giniä ja vessapaperia. Hän piti verkkotuntinsa joka päivä samassa mustassa puserossa – miksi ihmiset muka vaihtaisivat asuaan? Kun sulku vihdoin päättyi, Phoebe ei enää muistanut.

Nyt hän kuitenkin seisoo Newportissa 1800-luvulla rakennetun hotellin edessä smaragdinvihreässä silkkileningissä, ainoassa omistamassaan vaatteessa, jota hän voi sanoa vilpittömästi yhä rakastavansa – arvatenkin siksi, että se on ainoa vaatekappale, jota hän ei koskaan käyttänyt. Eivät he olleet aviopari, joka olisi harrastanut hienostelutilaisuuksia. Niin Phoebe kuin puolisokin olivat yliopisto-opettajia. Rentoja. Mutkattomia. Heille sopi istuskelu iltaisin takana ääressä pikku kissa sylissään. He pitivät tavallisista asioista: siitä, mitä hanasta sai, mitä telkkari tarjosi, mitä jääkaapissa oli, mikä paita vain loi mahdollisimman normaalin vaikutelman, sillä eikö se ollutkin vaatetuksen ideana? Osoittaa, että oli normaali? Todistaa, että oli ihminen, joka kykeni päivästä toiseen – tuli mitä tuli – pukemaan ylleen paidan?

Sinä aamuna ennen nousuaan lentokoneeseen Phoebe oli kuitenkin herätessään tajunnut, ettei ollut enää normaali. Silti hän laittoi itselleen paahtoleipää. Kävi suihkussa. Kuivasi hiuksensa. Kokosi syyslukukauden toisen päivän luentomuistiinpanonsa. Avasi kaapinoven ja katseli kaikkia vaatteita, jotka oli aikoinaan ostanut vain siksi, että ne näyttivät yliopisto-opettajan työpukineilta. Henkareilla riippui riveittäin yksivärisiä paitapuseroita, hänen miehensä käyttämien yläosien naisversioita. Phoebe veti kaapista harmaan puseron, piteli sitä peilin edessä, muttei kyennyt pukemaan sitä päälleen. Ei kyennyt lähtemään töihin, missä saisi seisoskella tulostimen luona ja pitää ilmeensä

herpaantumattoman kiinnostuneena kollegan kertoessa yksityiskohtia säästelemättä, miten hämmästyttävä merkitys juustolla oli ollut keskiajan teologiassa.

Sen sijaan Phoebe sujautti ylleen smaragdinvihreän mekon. Jalkoihin omiin häihin hankitut kultaiset korkokengät. Kaulaan paksun helmikaulanauhan, jonka hänen miehensä oli hääyönä laskenut hänen kasvoilleen kuin siiteen silmille. Phoebe nousi lentokoneeseen ja nautti häkellyttävän hyvän gin tonicin, joka soljui kurkusta niin suloisen viileänä, että koneesta kävellessään hän tuskin edes huomasi rakkoja.

”Tännepäin, olkaa hyvä”, purppura-asuinen mies kutsuu.

Phoebe ojentaa kahdenkymmenen dollarin setelin, ja mies näyttää hämmästyneeltä saadessaan juomarahaa silkasta seisoskelusta. Phoebelle kyse on kuitenkin enemmän. Siitä on pitkä aika, kun joku viimeksi ponkaisi jaloilleen heti nähdessään hänen nousevan autosta. Ja siitä vuosia, kun hänen miehensä ilmaantui työhuoneestaan tervehtimään, kun hän tuli kotiin. On mukavaa, että hänen vuokseen seistään, että hänen saapumisestaan tehdään tärkeä tapahtuma. Mukavaa kuulla korkojen kopina vanhalla tiilikäytävällä, kun hän kävelee sisäänkäyntiä kohti. Phoebe on aina halunnut pitää tällaista ääntä, tuntea olonsa uljaaksi ja arvokkaaksi astellessaan luentosaliin, mutta hänen yliopistossaan lattioita peitti kokolattiamatto.

Phoebe nousee portaat, ohittaa isot mustat lyhdyt ja ovea vartioivat graniittileijonat. Hän kävelee verhojen lävitse aulaan, ja sekin tuntuu juuri oikealta. Kuin sukeltaisi sisään menneeseen maailmaan, joka tuskin oli sen parempi, mutta ainakin sitä peitti muhkea samettiverhoilu.

Sitten Phoebe näkee kaikki ihmiset vastaanottotiskin edessä.

Kamalan pitkä jono – sellaista hän oli odottanut lentokentällä, muttei viktoriaanisen merenrantakartanon vastaanotossa. Siinä jono nyt kuitenkin on, se kiemurtaa aulan päästä päähän ja vielä historiallisen tammipuisen portaikon ohikin. Lisäksi jonottajat näyttävät aivan vääränlaisilta – heillä on tuulitakkeja, farkkuja, lenkkareita. Sellaisia normaaleja paitoja, joita Phoebekin ennen käytti. Ihmiset jonossa näyttävät koomisen tavallisilta kaiken sen sametin ja kultakehyksissä seiniltä katsovien parrakkaiden miesten rinnalla. He näyttävät horjumattomilta nykyihmisiltä, joita titaaninvahvat matkalaukut pitävät tukevasti maassa. Jotkut puhuvat puhelimiinsa. Toiset lukevat jotain puhelimiensa näytöiltä kuin olisivat varautuneet seisomaan jonossa ikuisuuden – ja ehkä he ovatkin. Ehkä heilläkään ei ole enää perhettä. On kovin houkuttelevaa ajatella nyt näin, uskoa että kaikki muut ovat yhtä yksin kuin Phoebekin.

Mutta eivät he ole. Jonossa seistään pareittain tai kolmisin, muutamat käsikynkässä, joillain taas käsi toisen selällä. Jonottajista kaikki on mahtavaa, Phoebelle selviää pian, sillä vähän väliä joku julistaa, kuinka mahtavaa kaikki on.

”Jim!” sanoo vanha mies ja levittää kätensä karhunsyleilyyn. ”Mahtavaa nähdä sinua!”

”Hei, Jim-vaari”, nuorempi mies vastaa, sillä nähtävästi joka toinen jonossa on Jim. Halitaan ja tervehditään vimmatusti. ”Missä Jim-eno on? Kentälläkö jo?”

Vaikuttaa siltä, että jopa tiskin takana seisovan nuoren naisen mielestä kaikki on mahtavaa. Hän muistaa katsoa jokaista vierasta syvälle silmiin ja kysyä, mikä vieraan on tuonut Newportiin, vaikka saakin aina saman vastauksen, johon hänkin sitten vastaa aina: ”Ai, häihin! Voi, miten

ihanaa.” Nainen tuntuu olevan aidon innoissaan pian alkavista häistä, ja ehkäpä hän onkin. Ehkä hän on vielä niin nuori, että uskoo toisten häissä olevan aina kuitenkin jotenkin kyse hänestä itsestään. Siltä Phoebestakin tuntui nuorena, kun hän alkoi murehtia kuukautta etukäteen mitä pukisi päälleen, vaikka istuikin sitten salin perällä kaikissa häissä, joihin hänet kutsuttiin.

Phoebe astuu jonon perään. Edessä seisoo kaksi nuorta naista, jotka kantavat käsivarrellaan samanlaisia vihreitä leninkejä. Toisella on vielä lennon jäljiltä gepardikuviainen matkatyyny niskassaan. Toisella on niin ylös pääläelle koottu nuttura, että sotkuiset punaiset suortuvat roikkuvat otsalla hänen selaillessaan *People*-lehteä. Kaksikko käy kuiskien keskustelua siitä, kumman lento oli kauheampi ja kuinka vanha tämä hotelli oikein on ja miksi Kylie Jenneristä jauhetaan nykyään koko ajan. Mitä väliä, vaikka hän olisikin kuumempi kuin Kim Kardashian?

”Mutta onko hän?” Niskatyyny kysyy. ”Minä olen jotenkin pitänyt heitä molempia aina pikkuisen rumina.”

”Niin voi kyllä sanoa oikeastaan kaikista ihmisistä”, Ylänuttura sanoo. ”Kyllä kaikissa on aina jotain rumaa. Vaikka sitten olisi virallisesti tosi hottis. Se on vähän niin kuin kultainen sääntö tai jotain.”

”Siis nyrkkisääntö.”

”Ehkä se.” Ylänuttura sanoo, että vaikka hän tiedostaakin olevansa mukiinmenevän viehättävä – minkä myöntämiseen on vaadittu viisi vuotta terapiaa – hän tietää ientensä näkyvän liikaa, kun hän hymyilee.

”En minä ole ikinä huomannut”, Niskatyyny sanoo.

”Niin, koska en hymyile kunnolla.”

”Oletko siis hillinnyt hymyäsi koko sen ajan, kun olemme tunteneet?”

”Lukiosta saakka.”

Jono liikahtaa eteenpäin, ja Phoebe katsahtaa kasettikattoon. Se on niin korkealla, ettei voi olla miettimättä, kuinka se pidetään puhtaana.

Vielä yksi ”ai, häihin!”, ja Phoebelle alkaa valjeta, kuinka paljon hääväkeä aulassa onkaan. Siitä tulee levoton olo, samantapainen kuin elokuvassa *Linnut*, johon hänen miehensä oli niin ihastunut. Kun on nähnyt muutaman, ei voi välttyä näkemästä koko valtaisaa parvea. Hääväkeä istuskelemassa malvanvärisellä samettisohvalla. Hääväkeä nojailemassa upotettuun kirjahyllyyn. Hääväen niin futuristisia matkalaukkuja, että näyttää kuin ne kestäisivät vaikka matkan kuuhun. Viininpunapukuiset miehet kasaavat kaikki matkatavarat korkeiksi, tukeviksi laukkupinoiksi suuren valkoisen kyltin viereen, jossa lukee TERVETULOA LILAN JA GARYN HÄIHIN.

”Lilaan sinun sääntösi ei kyllä missään nimessä päde”, Niskatyyny sanoo. ”Tai siis minä en ainakaan keksi hänestä mitään rumaa.”

”Totta”, Ylänuttura myöntää.

”Muistatko, kun hänet valittiin abivuonna muotinäytöksen morsiameksi?”

”Ai niin. Joskus meinaan unohtaa.”

”Miten sen voi muka unohtaa? Minä ainakin mietin kerran viikossa, miten outoa se oli.”

”Ai sekö, kun kuraattorin piti välttämättä päästä taluttamaan hänet alttarille?”

”Ei kun siis, jotkut vain ovat syntyneet morsiamiksi.”

”Se sama koulukuraattori on itse asiassa kai tulossa tännekin.”

”Aika outoa. Mutta hyvä. Sitten näissä häissä on ainakin joku, jonka tunnen”, Niskatyyny sanoo.

”Niinpä. Minä en tunne oikeastaan enää ketään”, Ylänuttura vastaa.

”Sanopa muuta. Koronan jälkeen olen kelannut vain että okei, ei minulla kai ole enää kavereita.”

”Ihan hullua, eikö? En tunne käytännössä enää ketään muuta kuin äitini.”

Naiset nauravat ja ryhtyvät sitten vaihtamaan kauhutarinoita lennoiltaan, joilla ovat juuri saapuneet. Phoebe yrittää parhaansa mukaan olla kuulematta, keskittyä vain aulan hulppeuteen, mutta se ei ota onnistuakseen. Hääväki on paljon tavallista väkeä äänekkäämpää.

Phoebe sulkee silmät. Jalkoja on alkanut särkeä, ja ensimmäistä kertaa sitten kotoa lähdön mieleen tulee, olisiko mukaan pitänyt ottaa pari järkeviä kenkiä. Kaapissa olisi ollut niitä pitkä rivi, eikä niillä ollut muuta tekemistä kuin lojua siellä sinisinä, joutavanpäiväisinä.

”No, mitä tiedät sulhasesta?” Niskatyyny kuiskaa.

Ylänuttura tietää vain sen, mitä Lila on kertonut lyhyesti puhelimesta ja mitä hän on kaivanut esiin netistä.

”Gary on oikeastaan vähän tylsä stalkattava”, Ylänuttura sanoo ja kuiskaa sitten jotakin X-sukupolven lääkäristä, joka on kaljuuntunut ohimoilta niin huomaamattoman vähän, että saa melkoisella todennäköisyydellä pitää suurimman osan hiuksistaan kuolinvuoteelle saakka. ”Miten voi olla, että *et* googlannut häntä, kun Lila pyysi sinua kaasoksi?”

”Olen ollut nettilakossa”, Niskatyyny sanoo. ”Terapeutini vaatimuksesta.”

”Kaksi vuottako?”

”Niinkö kauan he ovat olleet kihloissa?”

”Gary kosi juuri ennen pandemian alkua.”

Jono liikahtaa taas pari senttiä eteenpäin.

"Terävä, hauska ja nautinnollinen."

– *The Guardian*

Phoebe Stone astelee luksushotellin aulaan yllään vihreä juhramekko ja kultaiset korkokengät. Hän on ilman laukkua ja yksin. "Kuulutko hääväkeen?" häneltä kysytään, ja hän pudistaa päätään.

Phoebe on saapunut hotellille toteuttaakseen pitkäaikaisen haaveensa. Mutta siinä missä hänen piti nauttia ostereita ja samppanjaa sviitissä miehensä kanssa, nyt hän on yksin, pohjalla ja vailla tulevaisuudennäkymiä. Hänellä on jäljellä vain yksi tavoite, päättää päivänsä. Mutta tielle astuu upporikas nuori morsian Lila, jonka häihin hotelli ja sen kaikki muut vieraat valmistautuvat.

Lohduttomuudessa on omanlaistaan kauneutta eikä Phoebe kaipaa seuraa, mutta miksi hän ja Lila eivät voi lopettaa toisilleen uskoutumista? Alison Espachin *Hääväkeä* on absurdin humoristinen ja musertavan hellä kertomus niistä mutkittelevista poluista, jotka johtavat paikkoihin, joihin emme olisi koskaan usko-
neet päätyvämmme.

9 789524 039208

ISBN 978-952-403-920-8

84.2

www.bazarkustannus.fi

#hyvänmielenkirjat